CZĘŚĆ L — № 54. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{16}{28}$ LIPCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{15}{27}$ LIPCA.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 9 Lipca, Pełniący obowiązki Naczelnika Sztabu korpusu piechoty Gwardyjskiej, Jenerał-major *Wołkow 3*, zostaje zatwierdzony Naczelnikiem tegoż Sztabu;—11 Lipca, mianowani Adjutantami: Porucznik pułku Konnej Gwardyi hrabia *Szuwałow 1*, J. C. WYSOKOŚCI W. W. MIKOŁAJA MIKOŁAJOWICZA i Konno-artylleryjskiej lekkiej № 6 bateryi Porucznik hrabia *Lewaszow*, J. C. WYSOKOŚCI W. X. MICHAŁA MIKOŁAJOWICZA; — Dyrektor Orłowskiego korpusu kadetów Bachtina Jenerał-major *Tinkow 2*, mianowany Dowodzącym zapasową brygadą 13 dywizyi piechoty, a zostający przy Sztabie Zakładów wojskowych Wychowania, Jenerał-major *Wiszniakow*, Dyrektorem pomienionego korpusu Kadetów.

— Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 6 Lipca, Urzędnik do szczególnych poruczeń V klassy przy Ministrze Sprawiedliwości, Radzca Stanu *Puszkow*, mianowany pełniącym obowiązki Vice-Dyrektora Departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości; — 7 Lipca, Wielki Mistrz Dworu CESARSKIEGO, Radzca Tajny *Borch*, mianowany Vice-Prezesem Kapituły Rossyjskich CESARSKO-KRÓLEWSKICH Orderów.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 11 Lipca pozostawało chorych 616 — w ciągu doby zachorow. 53 — wyzdr. 41 — umarło 19 — po 12 Lipca pozostało chorych 609.

W ciągu doby zachor. 49 — wyzdr. 28 — umarło 14 — po 13 Lipca pozostało chorych 616.

W ciągu doby zachor. 56 — wyzdr. 36 — umarło 21 — po 14 Lipca pozostało chorych 615.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 7 (19) Lipca.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutku przedstawienia JW. Sprawującego obowiązki Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej rozkazać raczył Kazimierza Bazylskiego, w roku 1848 za przestępstwo polityczne pozbawionego wszelkich praw stanu i zesłanego do Syberyi, do ciężkich robót w fortecach na lat dziesięć, uwolnić od tychże robót, z pozostawieniem w Syberyi na osiedleniu, jeżeli obecne postępowanie jego jest dobre.

Dyrekcya Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Zawiadamia Właścicieli Listów Zastawnych II okresu, iż w zastosowaniu się do art. 143 Prawa o Towarzystwie Kredytowem z roku 1825 poczynając od dnia 10 (22) Czerwca 1854 roku dołączać będzie do Listów Zastawnych II okresu niewylosowanych, do jej Bióra w Warszawie dostarczanych, kupony 7-letnie następnej zmiany, przysposobione na rat procentowych 14, licząc od włącznie Grudniowej 1854 roku do włącznie raty Czerwcowej 1861 roku.

Dostarczanie Listów Zastawnych II okresu do Dyrekcyi Głównej, celem zaopatrzenia takowych, kuponami siedmioletniemi następującej zmiany, uskuteczniać można, albo:

Przy osobistem zgłoszeniu się okaziciela Listów Zastawnych II okresu do Wydziału Sprawdzania Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie przy Ulicy Podwal pod № 500, albo też przy korrespondencyi za pośrednictwem Poczty, nadesłanej pod adresem Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie. Przy każdem dostarczaniu Listów Zastawnych, należy złożyć deklaracyę datowaną i podpisaną własnoręcznie przez posiadacza Listów Zastawnych, wyszczególniającą takowe w kolejnym porządku liter i numerów, jakiemi Listy Zastawne są opatrzone. Drukowane wzory deklaracyj udzielone będą bezpłatnie we wszystkich Dyrekcyach Towarzystwa, każdemu zgłaszającemu się posiadaczowi Listów Zastawnych.

Przyjmowanie Listów Zastawnych z deklaracyami, od zgłaszających się osobiście posiadaczów, odbywać się będzie codziennie, wyjąwszy dnia sobotniego i dni świątecznych, w godzinach od 9 do 12 przed południem.

Na złożone Listy Zastawne wydany będzie Rewers, wystawiony na imie osoby na deklaracyi podpisanej, która z otrzymanego rewersu pokwituje na odcinku xięgi rewersowej.

Po upływie dni pięciu od dnia złożenia Listów Zastawnych, nieliczące dni świątecznych i soboty, właściciel rewersu zgłosić się winien do Dyrekcyi Głównej po odbiór złożonych Listów Zastawnych, zażądanych arkuszów kuponowych, które mu wydane będą wraz z Listami Zastawnemi, za zwrótem Rewersu, i udowodnieniem tożsamości osoby, jeżeliby w tej mierze zachodziła wątpliwość.

Gdyby pomiędzy złożonemi Listami Zastawnemi okazały się wylosowane, do takowych nowe kupony dołączone nie będą, — lecz listy te zwrócone zostaną właścicielowi, celem zrealizowania onych w zwykłym sposobie.

Nadsyłający Pocztą Listy Zastawne, celem otrzymania kuponów następnej zmiany, powinien także dołączyć wykaz przesyłających się Listów Zastawnych, chronologicznie ułożony, oraz wypisać dokładny Adres miejsca, do którego Listy Zastawne zwrócone mu być mają. Przesyłka cała winna być frankowaną przy uiszczeniu opłaty assekuracyjnej.

Przesyłki niefrankowane i nieassekurowane będą wprawdzie przyjęte z Poczty przez Kassę Dyrekcyi Głównej, lecz: w pierwszym wypadku opłata portoryjna, jaką Kassa uiści w zastępstwie interessenta, pokrytą zostanie przez zatrzymanie i zrealizowanie z dołączonych nowych kuponów takiej summy, jaka na ten cel potrzebną się okaże, w drugim wypadku zaś, poświadczeniu Kassy Dyrekcyi Głównej, o ilości rzeczywiście znalezionych Listów Zastawnych, w otrzymanej z Poczty przesyłce, zupełna wiara daną będzie, — a to z powodu, że Poczta, Listy Zastawne, jej powierzane, o ile nie są assekurowane, przyjmuje jako dokumenta, niewchodząc w ich wartość, — i kwituje także przesyłki, bez wyrażenia wartości Listów Zastawnych, i dla czego przy odbiorze takich nie assekurowanych przesyłek, tylko ich waga bywa przedmiotem sprawdzenia na Poczcie, a rzeczywiste przeliczenie następuje dopiero w Kassie Dyrekcyi Głównej.

Zwracane z Dyrekcyi Głównej Pocztą interessentom Listy Zastawne wraz z dołączonemi kuponami nowemi, deklarowane będą do opłaty porto i assekuracyi na koszt odbierającego.

Tajny Radzca Prezes *Łęski.*
Za Pisarza Dyrekcyi Głównej *Czermiński.*

W Warszawie, dnia 2 (14) Czerwca 1854 roku. z Wydziału Służby Ogólnej, № 10,231. (3.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

TURCYA.

30 Czerwca Poseł Niderlandski, baron Mollerus, wyjechał z Konstantynopola do wód we Francyi.

— Podług *Zeit* liczba wojsk francuzkich wynosi prawie trzy razy tyle co angielskich; niemniej i flotta francuzka, z nowemi okrętami linijowemi, które przybyły w ostatnich czasach, jest liczebnie wyższą od flotty angielskiej.

— Omer-pasza przybył 4 Lipca do Warny dla porozumienia się z wodzami sprzymierzonych armij.

— Do Warny przybyły trzy okręty ładowne bydłem z Algeru. Ztamtąd też oczekują 10,000 wołów. Podobne transporta będą przybywały co tydzień, aż się uzupełnią zapasy dostateczne, zgromadzane w Warnie.

— *Zeit* pisze, że Xiążę Serbii rozkazał zawiesić uzbrojenia. Jakoż w rzeczy samej, Okolnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 22 Czerwca, odwołani zostali Senatorowie, posłani na prowincye, dla dopilnowania skutku nakazanych środków wojennych.

— Hadżi Petri, w liście, ogłoszonym w gazecie Triestskiej, usiłuje usprawiedliwić swój odwrot na czele 5,000 powstańców, i dodaje, że kiedyś da poznać prawdziwych sprawców rozpierzchnienia się jego żołnierzy. *(P. P.)*

GRECYA.

Piszą z Aten do Nowej Gazety Pruskiej, 7 Lipca: «Cierpienia naszego Dworu nie dosięgły jeszcze swego kresu. W tej chwili Ministerstwo (Anglo-francuzkie) wymaga, iżby Król wydalił wszystkich niemców i niemki, lekarzy, damy honorowe, kucharzy nawet i masztalerzy; zobaczymy, czy Król Jmć na to przystanie. To upokorzenie Królewskiej godności oddziaływa na Gabinety Niemieckie w najprzykrzejszy sposób. Dwory Pruski i Bawarski czyniły w tej mierze energiczne, ale całkiem bezskuteczne przełożenia. Francya szczególniej popiera Ministra Wojny, Jenerała Kalergi, tego właśnie który najmniej okazuje względów swemu Monarsze. Co do Ministra Sprawiedliwości, ten otrzymał przebaczenie Królewskie i akt Amnestyi ogłoszony został według popraw, poczynionych przez samego Króla Othona. W ciągu tego tygodnia odbyto mnóstwo rewizyj po domach z powodu schwytania przez okręty francuzkie statku greckiego, idącego do Volo, i na którym znaleziono amunicye, sprzęty wojenne, znaczną summę pieniędzy i dwóch członków ustanowionego w Atenach Komitetu do wspierania powstania. Admirał Barbier de Tinan kazał wypuścić ekwipaż, ale nie oddaje ani okrętu, ani pieniędzy. Zrewidowano mieszkania redaktorów gazet *Nadzieja* i *Wiek* i zabrano papiery professorów Kosti i Jan.

— W korrespondencyi z Aten do Gazety Triestskiej, piszą: «Po dymissyi danej Panu Wendland, Ministrowie przywołali Gubernatora Banku i kilku innych znakomitszych urzędników dla oświadczenia im zakazu widywania się z Królem. Monarcha ten jest traktowany jak więzień Stanu i sposób postępowania z nim Ministrów, ma wyraźnie na celu zmuszenie J. K. Mości do abdykowania.

— Piszą z Aten do Nowej Gazety Pruskiej, że nacisk greków, wracających z powstania do kraju, jest tak wielki na granicy, że Rząd zmuszony został wyznaczyć im wsparcia dla wrócenia do domów. Mówią że Król ze swej szkatuły ofiarował na ten przedmiot 50,000 franków. Na granicę posłane też zostały wojska Greckie dla powstrzymania pogoni turków, ścigających wracających greków. *(G. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *15 Lipca.* Times błędnie donosił o wyjeździe Dworu na wyspę Wight. Królowa z rodziną bawi dotąd w Londynie.

— Podług wiadomości z Irlandyi, ogłoszonych w *Morning Chronicle* doroczna uroczystość Oranżystów, która dawała peryodycznie powod do krwawych rozterek między katolikami i protestantami, przeszła jak najspokojniej, zwłaszcza w główném ognisku tych kłótni, Ulster. Zdaje się iż ta prowincya znużona jest kłótniami religijnemi, które tak dalece ją dawniej trapiły. Większa część lóż oranżystowskich rozwiązała się lub znikła, nie pozostawiwszy śladu.

— Na Giełdzie Londyńskiej 18 Lipca, podług depeszy telegraficznej, Konsolidy spadły na 91⅞. Poniżenie to przypisują zażądaniu przez Rząd nowych summ na wydatki wojenne.

Londyn, 17 Czerwca. Nowa summa, zażądana przez Rząd na wydatki wojenne, wynosi 31,000 funtów sterl. i użyta będzie na materyały do armii.

— Z Rio-Janeiro odebrano wiadomość, że admirał Henderson, Dowodzca stacyi morskiej angielskiej w Brezylii, umarł na swoim okręcie 12 Czerwca.

— Wiele mówią w Londynie o bliskiém przesileniu Ministeryalném. Zgromadzenie Członków stronnictwa Ministeraylnego Izby Gmin, miało wczora miejsce u lorda Johna Russell i wypadek narady, jak twierdzą niektóre gazety, był za zmianą Gabinetu. *Times* wszakże jest przeciwnego zdania.

— Na Giełdzie 19 Lipca (przez telegraf) Konsolidy 92¼.

(J. de S.-P.)

FRANCYA.

PARYŻ, *18 Lipca.* Eskadra angielska, wioząca wojska francuzkie, odpłynęła na morze Baltyckie w przeszłą Sobotę, 15 Lipca. Dalsze wojska nie przestają zabierać się na okręty francuzkie w Calais.

— Donoszą z Paryża do Gazety Augsburskiej 10 Lipca, że będzie posłany na Wschod Inspektor Jeneralny Finansów, dla kontrolowania wydatków i rachunkowości Armii; powodem do tego było marnotrawstwo i nadużycia w prowadzeniu takowych wydatków. — W Paryżu wiele mówiono o zamachu na życie ex-Króla Hieronima, dokonanym za pomocą broni ognistej. Winowajca nie jest dotąd zatrzymany. Twierdzą, że zamach miał na celu samego Cesarza, za którego Xiążę Hieronim był wzięty, gdy jechał w powozie Dworskim. W ogólności pogłoski o knowanych zamachach na życie Cesarza ustawnie się tu powtarzają.

— Piszą w korrespondencyi z Paryża do Nowej Gazety Pruskiej, z dnia 11 Lipca: «Liczba bateryj, tak tych, które już przybyły na Wschód, jak i tych które jeszcze są w drodze, wynosi 25. Wiele dział, składających je, są urządzone według systematu wynalezionego przez Ludwika Napoleona, co niepokoi znawców sztuki artylleryjskiej. — Podług zdania jednego angielskiego oficera na Baltyku, stan flotty francuzkiej na morzu Baltyckiém, daleko nie jest zaspokajający; dwa tylko okręty mają dobry i kompletny ekwipaż. Inaczej rzecz się ma na morzu Czarném; tam wszystkie ekwipaże są w pełnym swym składzie a okręty, pod niejednym względem, mają wyższość nad angielskiemi. — Mówią o wyczerpaniu już ostatniej pożyczki i o zabieraniu się do nowej.

— Wykaz kwartałowy przychodu Państwa ogłoszony w Monitorze przedstawia zmniejszenie tegoż przychodu o 6,000,000 franków, w porównaniu z odpowiednim okresem roku zeszłego.

— Na Giełdzie 18 Lipca (depesza telegr.) 4½ procentowe 97 franków 50 centimów. — 3 proc. 70 fr. 45 cent.

— Piszą z Rzymu, 10 Lipca, do *Journal des Débats*, że Rząd Rzymski ustanowił pięcio-dniową kwarantanę dla wszystkich osób, przybywających z Francyi morzem.

Paryż, 19 Lipca. Monitor donosi, że za porozumieniem się między Rządami Francyi i Anglii, wysłane zostały rozkazy do Admirałów obu narodów na morzu Czarném, iżby natychmiast ustanowili blokadę portów ruskich, tak na tém jako i na Azowskim morzu. Handel powszechny zostanie zawiadomiony o dniu, kiedy ta blokada stanie się rzeczywistą (blocus effectif.)

— Na Giełdzie 19 Lipca, (przez telegraf.) 4½ procentowe 97 franków 50 centimów. — 3 proc. 70 fr. 60 centimów.

(P. P.)

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 15 Lipca.* Sekretarz Gabinetowy Króla Grecyi P. Wendland, wyjechał z Wiednia do Carlsbad.

— W części urzędowej gazety urzędowej Wiedeńskiej z dnia 10 Lipca, czytamy: «Radzca Tajny Xiążę Gorczakow, którego Cesarz Jmć Wszech Rossyj mianował na miejsce Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy naszym Dworze, barona Meyendorffa, uwolnionego na urlop, czasowo, dla poratowania zdrowia, miał zaszczyt złożyć, 8 b. m. N. Cesarzowi Jmci swe listy wierzytelne.»

— 15 Lipca obchodzona była we Frohsdorff rocznica imienin J. K. W. Hrabi de Chambord. Z tego powodu Xiężna de Berry zjechała tam była z Braunsee i przybyło z Paryża i Francyi kilka osób z partyi legitymistów.

— Gazeta *Korrespondencya Austryacka* ogłosiła zasady organizacyi Zgromadzeń obradujących, które mają być wprowadzone po rozmaitych prowincyach Państwa Austryackiego, dla rozpoznawania przedmiotów interessu miejscowego.

— Jenerał Changarnier znajduje się w tej chwili w wodach Gastein, dokąd się też zjechali bracia Rothschild, z Londynu, Paryża i Frankfurtu.

PRUSSY. Adjutant Króla Jmci, podpułkownik Manteuffel, wyjechał 14 Lipca do Wiednia, zkąd uda się do Munich, na czas pobytu tam Króla Jmci Pruskiego.

— Z morza Baltyckiego donoszą, że skuner Szwedzki *Ellida*, kapitan Hoymann, idący z Wolgust do Parnawy z ballastem, został pojmany w bliskości Lipawy przez statek angielski *the Cruizer*.

— Na czas nieobecności Posła Pruskiego w Wiedniu hrabi Arnim, Poselstwo to będzie sprawowane przez hrabię Alvensleben.

— 4 Września mają się zacząć między Liegnitz i Kauth

*

w Szląsku wielkie manewra zwane Królewskiemi i już oficerowie sztabowi zajęci są na miejscu skreśleniem planu tych manewrów.

STUTTGARDT, *8 Lipca.* (Korrespondent gazety Carlsruh'skiej.) «Dzień wczorajszy zgromadził niemało znakomitszych rossyan, przybyłych umyślnie z rozmaitych miejscowości, dla złożenia J. C. K. Wysokości Wielkiej Xiężnie Oldze, Xiężnie Następczyni Wirtembergskiej, powinszowań z powodu rocznicy urodzin Najjaśniejszego Jej Rodzica, Cesarza Wszech Rossyj. Po uroczystém nabożeństwie w kaplicy Greckiej, miało miejsce wielkie przyjęcie w willi Xięcia Następcy, później obiad, na którym znajdowali się, prócz urzędników Cesarskiego poselstwa, pomienieni goście, przybyli z różnych stron.»

Stuttgardt, 12 Lipca. Król Jmć wrócił do Stuttgardt z wód Baden, gdzie J. K. Mość przepędził sześć tygodni.

MUNICH. 15 Lipca, o godzinie 1 po południu, odbyło się uroczyste otwarcie Wystawy przemysłowej w Munich, w obecności NN. Króla i Królowej JJ.

— Piszą z Frankfurtu do gazety *Korrespondenta Hamburgskiego*, że, podług najpewniejszych wiadomości, hrabia de Chambord zjedzie w przyszłym Sierpniu do Soden, gdzie się zbierze wielki kongress legitymistowski. Appartamenta już są najęte. *(G. P.)*

SZWECYA.

Piszą ze Stockholmu, 11 Lipca, że stan Duchowny Sejmu Szwedzkiego, przyjął wniosek o dopuszczeniu izraelitów do pełnego używania praw obywatelstwa. Dawniej już stan Rycerski oświadczył się za tą teoryą, tyle wstrętną obyczajom i powszechnemu uczuciu w Szwecyi. *(G. P.)*

NIDERLANDY.

HAGA, *15 Lipca.* Dziś przybył tu Król Jmć Don Pedro Portugalski z Bruxelli, przez Antwerpiją. *(P. P.)*

HISZPANIJA.

Piszą z Paryża, 11 Lipca do gazety Augsburskiej, że nowiny odebrane dnia tego z Hiszpanii, nie są pomyślne Rządowi. Sądzono powszechnie, że jeżeliby się mu powiodło stłumić obecne poruszenie, niezwłocznie powstałoby nowe.

— Jeden z korrespondentów Paryskich gazety Kolońskiej, mówi o groźném powstaniu, które, jakoby, wybuchło w samym Madrycie. 13 Lipca zwyczajna poczta Madrytska nie została odebrana w Paryżu. Ludwik Napoleon wyjechał wielce niezadowolony z nowin Hiszpańskich i innych jeszcze. Największa niepewność panowała u Dworu i jeżeliby Królowa pozostawiona była własnym natchnieniom, oddawna już porozumiałaby się z powstańcami. Niechęć jaka się objawia w Hiszpanii przeciw Królowej Matce, jest powszechna. Oskarżają ją o bezwzględne wycieńczenie Skarbu i dodają, że wygnanie jej nie wieleby pomogło, gdyż przeniesienie się do ościennej Francyi dawałoby jej zawsze środki utrzymywania wpływu na czynności Rządu.

— Gazeta Augsburska pisze, że O'Donnell przesłał Królowej Maryi-Krystynie oświadczenie, w którém uroczyście zaprzecza przypisywanego mu zamiaru ustanowienia Regencyi. Xiążę Alby, który widział się z O'Donnelem 5 Lipca, w Aranjuez, zapewnia, że wódz ten mówi o Królowej Izabelli w wyrazach pełnych uszanowania i oświadcza, że powstanie jedynie jest wymierzone przeciw przymuszonej pożyczce i nieprawnemu postępowaniu Ministrów.

—

Monitor urzędowy Francuzki, z dnia 18 Lipca, zawiera nowiny następujące, podług depeszy z Perpignan, Barcelony i San-Sebastien:

«Najświeższe depesze z Perpignan, 15 Lipca, donoszą, że Barcelona oświadczyła się przeciw Rządowi. Dwa bataljony garnizonu dały początek temu poruszeniu.

«Gubernator Wojenny stanął na czele powstania, i kapitan jeneralny doń się przyłączył.

«Poruszenie odbyło się wśród okrzyków: «Niech żyje Konstytucya!

«16 Lipca kilka fabryk podpalono, kilka osób zabito; przedsięwzięte zostały środki przeciw sprawcom tych zbrodni.

«17 Lipca podobnież poruszenie wybuchnęło w San-Sebastien; dowódzcy wojskowi i wielu oficerów, zostali uwięzieni przez powstańców.

—- Tenże Monitor z dnia 19 Lipca (przez telegraf) daje następne też telegraficzne nowiny:

«Piszą z San-Sebastien, 18 Lipca, że Municypalność tego miasta przystała do powstania; gwardya narodowa uzbroiła się; adjutant Królowej, Espartero, mianowany Gubernatorem Guipuzcoa. Podczas przeglądu wojsk przez jenerała Zabala, słyszano zewsząd okrzyki: «Niech żyje Królowa! Niech żyje Konstytucya!

«Druga depesza z Pau, 18 Lipca, donosi, że w Mataro pod Barceloną, uorganizował się był Komitet Rewolucyjny, ale że członkowie jego zostali uwięzieni.

«Donoszą z Barcelony, 17 Lipca, że miasta Girone, Tarragona i Lerida, przyłączyły się do powstania.»

— Monitor francuzki z dnia 19 Czerwca ogłasza następujące depesze telegraficzne z Madrytu, z dnia 14 Czerwca:

«Depesza telegraficzna Kapitana jeneralnego Walencyi z dnia 12 Lipca donosi, że banda powstańców złożona ze stu około ludzi, została rozbita pod tém miastem, wzięto jej 21 niewolnika i zabito jednego z przywodzców.

«Gubernator wojenny w Cuença donosi, że rozbił bandę która była opanowała niespodzianie to miasto i plądrowała po okolicach.

«Gazeta urzędowa Madrytska donosi nadto, że 150 żołnierzy z pułku jazdy Montesa, przybyli z Saragossy do Tarrejan o cztery lieues od Madrytu, nagle powstali. Oficerowie z kassą pułkową przybyli do Madrytu.

«*Heraldo* donosi, że ta banda udała się do Huete, po drodze do Cuença.

— 14 Lipca sama gazeta Madrytska doniosła, że bryga-

dyerowie jazdy Ramon Osorio i Francisco Lozano przyłączyli się do powstańców. Oto jest wykaz dokładny sił, które, po bitwie już z powstańcami pod Madrytem, 30 Czerwca, przeszły pod ich chorągwie: depo w Alcala, złożone z 1,200 ludzi, kompanija pułku *Reina Gubernadora*, trzy kompanije pułku *Principe*, z garnizonu Toledu, trzy kompanije pułku *la Constitucion* i pewna liczba mieszczan Madrytu.

— Z Madrytu, odebrano w Belgii 17 Lipca depeszę zawierającą *biulletyn nadzwyczajny armii Konstytucyjnej*. Biulletyn ten składa się z części urzędowej i nieurzędowej. W pierwszej z nich umieszczona jest proklamacya do hiszpanów od jenerała O'Donnell, hrabi Lucena, Wodza naczelnego armii Konstytucyjnej; datowana jest 7 Lipca; główna kwatera powstańców jest w Manzanares. Ta proklamacya zawiera wyznanie wiary liberalne i konstytucyjne. Jenerał O'Donnell przemawia w niej jako hiszpan, całkiem oddany Tronowi. Ale *Journal des Debats*, powtarzając ten dokument, zapytuje: jakiemu Tronowi i jakiemu Panującemu? Zauważano, że imię Królowej nie jest wspomniane w tym akcie, który wzywa Kortezów do zebrania się ogólnego «dla «ustanowienia ostatecznie zasad odrodzenia liberalnego, do «którego dążymy.» Zresztą proklamacya zawiera programmat powstańców, którzy domagają się ścisłego wypełnienia praw zasadniczych ze wszystkiemi ich następstwami, to jest, ze słusznem rozdawnictwem posad cywilnych i wojskowych, radykalną reformą systematu podatkowania, opartego na ścisłej oszczędności, a przedewszystkiém z uorganizowaniem milicyi narodowej. Jenerał oświadcza w końcu, że nie podda się nikomu, tylko woli narodu.

Ta publikacya sprawiła pewne wrażenie na ludności Madrytu, i może poprowadzić do ważnych zwikłań, albowiem lud Hiszpański mocne ma przywiązanie do Konstytucyi i może łatwo usłuchać głosu O'Donnella. *(J. de S.-P.)*

PORTUGALIJA.

LIZBONA, *9 Lipca*. Sessya Parlamentu została odroczona do 20 Lipca i odroczenie to zapewna na dal jeszcze będzie przedłużone. Wszakże wydany został Dekret, upoważniający Rząd do pobrania podatków aż do końca sessyi.

— Rokosz w Hiszpanii nie ma dotąd żadnego wpływu na stan umysłów w Portugalii. *(J. de S.-P.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

LONDYN, *19 Lipca*. Wczora w Izbie Gmin większa część posiedzenia rannego zeszła na rozbiorze w Komitecie billu mającego ustanowić zarząd dóbr biskupich i kapitulnych. Posiedzenie wieczorne odznaczyło się porażką Ministerstwa. Pomimo oporu z jego strony Izba 56 głosami przeciw 32, przyjęła wniosek P. Greene o obmyśleniu środków ku najtańszemu i najrychlejszemu drukowaniu aktów potrzebnych Parlamentowi i w ogóle papierów tyczących się służby publicznej.

— Depesza telegraficzna z Londynu, 20 Lipca donosi, że na posiedzeniu Izby Gmin dnia tego, lord John Russell zażądał nowej summy 3 miljonów funt. st. na wydatki wojny.

— Na Giełdzie 20 Lipca, Konsolidy 92, 92$\frac{1}{8}$.

— 17 b. m. Królowa przyjmowała w pałacu Buckingham nowo-umocowanego Ministra pełnomocnego Pruskiego, hrabię Bernstorff.

PARYŻ, *20 Lipca*. Wczora Cesarz i Cesarzowa wyjechali do Biaritz, w górach Pyrenejskich.

— Z Boulogne-sur-mer donoszą, że nadzwyczajny werbunek do marynarki został cofnięty rozkazem Ministeryalnym i że zaciąg wrócił do stanu zwyczajnych swoich warunków.

WIEDEŃ, *18 Lipca*. Rezerwa, urządzona na miejsce dawnego Landwehru, została zwołana. — 20 Lipca otwarta będzie subskrypcya na nową pożyczkę; lista podpisów będzie zamknięta 19 Sierpnia.

PRUSSY. Podpułkownik baron Manteuffel wyjechał 16 Lipca wieczorem do Wiednia.

TURCYA. Gazeta *Moniteur de l'Armée* podaje w wątpliwość wiadomość daną w *Monitorze Pawszechnym* (urzędowym) jakoby do Żurżewo przybył już korpus wojsk anglo-francuzkich i nieznajduje podobném do prawdy, iżby 15 czy 16,000-czny korpus tych wojsk był poddany pod dowództwo tureckiego Generalissimusa. Temu zaprzecza pewna wiadomość, że 1 Lipca dywizye Canrobert, Napoléon i Bosquet były jeszcze w Warnie i że 5 tegoż m. Omer-pasza miał się znajdować w Warnie, na wielkim przeglądzie połączonej armii.

— Następne są nowiny z Konstantynopolu z dnia 10 Lipca, ogłoszone depeszą telegraficzną z Triestu, z dnia 19 tegoż m. «Żegluga została przywrócona na Dunaju. Pakiebot Lloydu, przybyły z Galatz do Konstantynopolu, przywiózł wiadomość, że wojska anglo-francuzkie, na statkach parowych tureckich, zajęły oba brzegi Suliny.

— Depesza telegraficzna z Konstantynopolu, też z dnia 10 Lipca, ogłoszona w gazecie Kolońskiej, donosi, że na wezwanie Marszałka de St. Arnaud, 4,000 wojska tureckiego odprawione zostały do Czerkiesyi.

HISZPANIJA. *Depesza telegraficzna z Paryża, 19 Lipca, do Gazety Independance Belge:*

«W tej chwili odebrano przez Bayonnę nowiny z San-Sebastien pod datą 18 Lipca; powstańcy zabrali w arsenale 25,000 karabinów. 1,000 zbrojnych mieszczan San-Sebastian'skich i garnizon, złożony z Basków, gotowały się do wystąpienia. Pampeluna, Burgos, Vittoria, Valladolid, Saragossa i Grenada oświadczyły się za powstaniem.

«Ostatnie wiadomości z Barcelony są z dnia 17 Lipca; cała Katalonija przyłączyła się do powstania; wszystkie rozporządzenia czynią się tam za porozumieniem się z O'Donnellem.

Paryż, 21 Lipca. (Depesza telegraficzna Biura korrespondencyi Berlińskiej.)

Monitor urzędowy francuzki z dnia 21 Lipca ogłasza następne depesze telegraficzne z Hiszpanii:

«Donoszą z Madrytu, 17 Lipca: Ministrowie wyszli do dymissyi; Królowa przywołała jenerała Cordova.—Madryt, 17 Lipca, o godz. 10 wieczorem. Wybuchnęło tu powstanie ludu, kierowane przez uzbrojonych przywodzców. — Piszą jeszcze z Madrytu do tegoż Monitora, pod tąż datą, że Kapitan Jeneralny i Gubernator w Valladolid, został aresztowany a Dowodzcy stronnictwa progressistów, opanowali rządy.

«Druga depesza z Madrytu, 18 Lipca donosi, że powstanie przemagało w stolicy przez noc całą. O godzinie 3 rano wojska czynnie zaczęły działać przeciw rokoszanom. — Ga-

zeta urzędowa ogłosiła skład nowego Ministerstwa, w którem jest trzech umiarkowanych i trzech progressistów. Pułkownik Garrigo mianowany Dowodzcą jazdy.

«Cała Katalonija powstała; biją się jeszcze na kilku punktach.»

«Trzecia depesza z San-Sebastien z dnia 19 Lipca, zawiera: Jenerał Espartero wyjechał do Saragossy, gdzie ma stanąć na czele powstania. Jenerał Zabala ma się z nim połączyć. W Pampelunie Kapitan Jeneralny zamknął się w cytadelli z wojskami, które pozostały wiernemi Królowej. Puycerda też poszła za ogólném poruszeniem.»

— Piszą z Lizbonny 11 Lipca: «Słychać że jenerał José de la Concha przejechał przez Vizen, udając się do Galicyi. Brat jego don Manuel, margrabia Douro, przybył tu z Teneryfy na statku *Severn*, udając się do Anglii. Zdołał on uciec z tej wyspy, na którą był wygnany, na kilka chwil przed przybyciem okrętu, który go miał zabrać i odwieść do więzienia.» *(J. de S.-P.)*

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Na posiedzeniu Kaukazskiego Towarzystwa Gospodarstwa wiejskiego, które się odbyło 6 Kwietnia b. r. odczytany był między innemi ciekawy raport czynnego Członka, P. Kozickiego, o pomyślnych probach uprawy egyptskiego *Indigo*, dokonanych w okręgu Leukorańskim. Wyhodowane rośliny dały piękną farbę, która, probowana przez fabrykantów Szemachińskich, tak się im podobała, iż natychmiast dawali 120 rubli srebrem za pud. Widać ztąd, jak ważnym przedmiotem gospodarstwa może się stać uprawa tego szacownego produktu, który dotąd tak drogo zakupuje się za granicą.

* * *

W Gazecie Akademickiej czytamy, że na Uralu, przypadkiem, przemywając złotodajne piaski z Kamienno-Pawłowskiego wydziału, należącego do Kupca Bakakina i spadkobierców Sekretarza Kollegijalnego Achmatowa, w powiecie Troickim, gubernii Orenburskiej, znaleziono bardzo piękne topazy różowe, jakie dotąd tylko w Brezylii były znajdowane. To odkrycie przez to jest ważne, że w Brezylii różowe topazy są pewną skazówką obecności złota, platyny i dyamentów. Można więc tuszyć, że na pomienionych kopalniach odkryją niebawem, prócz tych metallów, i dyamenty, które od tak dawna stały się nader rzadkiemi na Uralu.

* * *

Piszą z Francyi, że w roślinie z rodzaju *Hydrocotyle*, rosnącej w Indyach, odkryto własności leczące Leprę. Minister Wojny zarządził przesłanie znacznych ilości tej rośliny w liściach i extrakcie do osad w Guyanie i na Gwadelupie, gdzie proby leczenia będą dokonane na wielką stopę.

* * *

Piszą z Weimar, że P. Liszt pilnie zajmuje się postawieniem na scenę teatru Dworskiego w Weimar, pośmiertnej Opery Schuberta, pod tytułem *Alfonso e Estrella*. I tak, w Weimarze naprzód będzie odegrany w pełni ten utwor, zawierający tyle piękności pierwszego rzędu, a którego oddzielne części powszechne oklaski zjednały na koncertach, dawanych po rozmaitych miastach niemieckich.

* * *

W tej chwili w Paryżu zwraca uwagę wynalazek prostego wieśniaka z Depart. Tarn. et Garonne, niejakiego Baume, nieumiejącego czytać ani pisać, który, za pomocę zwyczajnego noża, wyrobił model machiny, gdzie wiatr ma zastępować parę, jako dźwignię do obracania kół statku wodnego. Wyznaczono kommisyą do rozbioru tego wynalazku a wynalazca zachęcony został znaczném wynagrodzeniem.

W związku z tém, w Rouen robiono na modelu okrętu małych wymiarów probę nowego systematu żeglugi, nazwanego *śrubą Eola*. Zależy on na takiém ustawieniu żagli, iż te służą do obracania śruby podwodnej, za każdym dość silnym powiewem wiatru, w jakimkolwiek kierunku. Celem tego wynalazku jest oszczędzenie węgli na statkach parowo-śrubowych.

* * *

Gazeta Kanadyjska donosi, że Parlament Nowej Ziemi, uchwałą 15 Kwietnia, udzielił Kompanii, utworzonej z kapitałem 312,000 funt. sterl, pod firmą Kompanij telegrafu między Londynem i New-Yorkiem przez Nową Ziemię, pozwolenie wyprowadzenia i używania na swą korzyść linii telegraficznej elektrycznej, rozciągającej się od Europy do Ameryki, przechodząc przez Irlandyą, Nową Ziemię i takie inne punkta, jakie Kompanii podoba się obrać. Nie wiemy czy to olbrzymie przedsięwzięcie rychło będzie mogło być wykonane, ale praktyczna możebność jego nie ulega już wątpliwości. Porucznik Maury, znany inżenjer, złożył o tém memoryał Ministrowi Marynarki i wnosi, iżby Rząd wyznaczył nagrodę narodową Kompanii, która pierwsza przeszle depeszę telegraficzną z Europy do Ameryki lub nawzajem, drogą, idącą po dnie Oceanu Atlantyckiego w całej jego szerokości.

* * *

P. Hoffman złożył Akademii Nauk Paryskiej memoryał o wyrabianiu alkoholu (spiritusu) z *Pérzu zwyczajnego*. Wyskok ten ma mieć smak przyjemniejszy od tego, który się otrzymuje ze zboża i kartofli. W tym celu pérz świeży kraje się drobno, warzy w wodzie; następnie wyciska się zeń sok w prassie, cedzi i paruje na gęstość od 5 do 10 stopni. Dla ułatwienia fermentacyi dodaje się drożdży, i wypędza się przez dystyllacyą jak wyskok zwyczajny.

* * *

W Paryżu, w ostatnich czasach, na obszernym placu nadbrzeża Malaquais, między ulicą Saints-Pères i ulicą Bonaparte, założono warstat do wyrabiania nowego rodzaju pontonów; są to składane na zawiasach ramy, na których napięta jest materya nieprzemakająca, tak iż, gdy rama jest rozłożona, stanowi rodzaj pontonu, unoszącego się na powierzchni wody.

13 Lipca ośmdziesięciu pontonjerowie przybyli z Vincennes; każdy z nich przyniosł pod pachą jeden z takich pontonów i otworzywszy, puścił na rzekę. Następnie ramy te czyli pontony były powiązane po dziesięć, nałożono na nie pomosty z desek, z czego utworzono cztéry płyty, a urządziwszy przy każdym rudel, i po rogach posadziwszy wioślarzy, cała ta pontonowa flottyla popłynęła do Saint-Cloud.

Позволяется печатать. 15 Іюля 1854 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.